

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

07 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocații Stratan Corina și Dulghieru Diana în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2016 și a sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 21 iulie 2016, în cauza penală privindu-l pe

Zama Marin Valeriu, născut la 17 martie 1994, originar și domiciliat mun. Chișinău str. Petru Zadnipru nr. 2 ap. 52.

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță*: 17.03.2016-21.07.2016
2. *instanța de apel*: 12.08.2016-27.09.2016
3. *instanța de recurs*: 02.11.2016 - 07.12.2016

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 21 iulie 2016, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Zama Marin Valeriu, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, la 3 ani și 6 luni închisoare, fără amendă.

Conform art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate prin sentința judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 28 octombrie 2015, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă 3 ani 8 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

2. Potrivit sentinței s-a constatat, că Zama M. la data de 25 octombrie 2015, în jurul orei 04:00, fiind în înțelegere prealabilă și împreună cu altă persoană, privitor la care s-a dispus disjungerea cauzei penale într-o procedură separată, prin participație simplă, aflându-se în mun. Chișinău pe str. Eugen Coca nr. 26, urmărind scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind în mod conștient survenirea lor, acționând cu intenție directă îndreptată spre atingerea scopului stabilit, după ce a observat că pe aceiași stradă se deplasa Antonov A., s-a apropiat de acesta și din spate i-a aplicat o lovitură în regiunea capului, în urma căuia ultimul a căzut la pământ. Continuându-și acțiunile sale infracționale, l-a lovit de mai multe ori

cu picioarele peste diferite părți ale corpului, ca prin urmare conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2632/D din 09 noiembrie 2015, victimei Antonov A. i-au fost cauzate vătămări corporale neînsemnate, după care Zama M. a sustras în mod deschis de la victimă un telefon mobil de model "NOKIA 202" cu nr de IMEI 352853053108000 în care era cartela SIM cu nr. 069614600 la prețul de 2.000 lei, un ceas de mână de model "Вымпел" la prețul de 3.000 lei și mijloace bănești în sumă de 50 lei, astfel părții vătămate Antonov A. i-a fost cauzată o daună materială considerabilă în sumă totală de 5.050 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului Zama M. a fost calificată *de drept* în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal și anume – *jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșită de două sau mai multe persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către inculpat și avocatul acestuia Stratan C., prin care au solicitat casarea parțială a acesteia în partea pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă non-privativă de libertate.

În motivarea apelului declarat au invocat:

- instanța de judecată nu a ținut cont, că mama inculpatului Zama L. din anul 2012 este ținută la pat și necesită îngrijire din partea unei persoane terțe, iar conform relatării medicului de familie, inculpatul îngrijește de ea;

- inculpatul este angajat oficial în câmpul muncii, în calitate de electro-gaz-sudor categoria a IV-a, la SA "Termoelectrica", este singurul întreținător și îngrijitor al mamei sale, Zama L., care este divorțată și invalidă de gradul II, grad de dizabilitate sever, imobilizată la pat și viața ei depinde de inculpat, astfel consideră întemeiat a aprecia aceste circumstanțe ca fiind excepționale, iar conform prevederilor art. 79 Cod penal coroborate cu prevederile art. 90 Cod penal, a-i aplica inculpatului o pedeapsă non-privativă de libertate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2016, au fost respinse apelurile declarate cu menținerea sentinței.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a considerat, că prima instanță corect a apreciat circumstanțele atenuante, inclusiv și solicitarea inculpatului ca judecată să fie în paza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, astfel pedeapsa inculpatului a fost redusă cu o treime de la limita de pedeapsă prevăzută de lege.

Totodată, instanța de apel a stabilit, că în cauza supusă judecării, apelanții la motivarea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, în repetate rânduri au invocat circumstanțele atenuante, însă instanța a menționat faptul, că în cazul în care instanța de judecată a constatat circumstanțele atenuante și a redus pedeapsa, după caz până la minim, aceste circumstanțe nu mai pot servi temei de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, sau aceasta ar însemna că aceleași situații de drept i se va acorda dubla valență juridică.

Mai mult, instanța de apel a considerat, că în cazul dat nu sunt aplicabile prevederile art. 79 Cod penal, în conformitate cu care apelanții solicită aplicarea

inculpatului a unei pedepse non privative de libertate, deoarece conform acestor prevederi, pot fi recunoscute circumstanțe excepționale ale cauzei, acele circumstanțe legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia. Astfel, în speța dată, instanța de apel nu a putut reține asemenea circumstanțe, sau circumstanțele apreciate de către prima instanță ca atenuante nu mai pot fi considerate și ca excepționale.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel a conchis, că prima instanță corect și rațional a aplicat inculpatului pedeapsa închisorii pe termen de 3 ani și 8 luni, fără amendă, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, ținând cont de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală și art. 84 alin. (4) Cod penal.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către avocații Stratan C. și Dulghieru D. în numele inculpatului, prin care solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă non privativă de libertate. În motivarea recursului recurenții au invocat motive similare cu cele invocate în apel.

În drept, recurenții își întemeiază recursurile, în baza art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către avocatul Dulghieru D. în numele inculpatului, solicitând de a-l respinge ca inadmisibil, deoarece instanța de apel și-a argumentat suficient soluția adoptată, ținând cont în deplină măsură de principiile generale de aplicare a pedepsei, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele ce atenuază răspunderea penală, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sânt vădit neîntemeiate.

Recurenții își întemeiază recursurile declarate în baza pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, ce stipulează că: hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul *în care s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

În același timp, Colegiul penal constată din recursurile declarate, că partea apărării nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată și nici încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite, invocându-se doar dezacordul cu faptul că instanța de

apel nu a luat în considerație totalitatea circumstanțelor atenuante, totodată nefiind stabilite circumstanțele excepționale prevăzute de art. 79 Cod penal, ce în opinia acestora, urma a-i fi stabilită inculpatului o pedeapsă cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, suspendându-i condiționat executarea pedepsei pe o perioadă de probațiune.

Totodată, în urma studiului lucrărilor dosarului, în opinia Colegiului nu și-a găsit confirmarea temeiul pentru recurs invocat de către recurenți, prevăzut la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, în prezenta speță, deoarece instanța de apel și-a motivat întemeiat soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75, 78 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei inculpatului, stabilite conform sancțiunii articolului imputat acestuia, ținând cont și de dispozițiile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Astfel, precum se atestă, prezenta cauză, în urma solicitării și înscrisului autentic al inculpatului (f.d. 147), a fost judecată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală.

Potrivit alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor imputate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale, solicitare care a fost admisă de către instanță, beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare ori cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducere cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

Sanțiunea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, pentru care a fost recunoscut vinovat inculpatul, prevede pedeapsă cu închisoare de la 5 la 7 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 500 la 1.000 unități convenționale. Respectiv, învederând prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, care sânt valabile în cazul dat pentru inculpatul Zama M., limitele pedepsei cu închisoare au fost reduse cu o treime, constituind astfel de la 3 ani și 4 luni până la 4 ani și 8 luni. În prezenta speță, inculpatului pentru comiterea infracțiunii imputate, prin prisma alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsă cu închisoare pe un termen de 3 ani și 6 luni, fără amendă, adică în limitele prevederilor legale.

La aplicarea pedepsei inculpatului, în privința căruia a fost admisă procedura simplificată de judecare pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, instanța urmează să ia în considerare atât prevederile din alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, cât și prevederile art. 75-88 din Cod penal, ce reglementează modalitatea individualizării pedepselor persoanelor condamnate.

Conform alin. (1) art. 75 Cod penal, persoanei recunoscută vinovată de săvârșirea unei infracțiuni, inclusiv prin procedura de judecare în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială a prezentului Cod și în conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal, aplicate prin prisma prevederilor alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată va ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de

influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

De menționat, la caz, este și acel fapt că instanța de apel întemeiat a reținut, că inculpatul, prin sentința Judecătoria Ciocana mun. Chișinău din 28 octombrie 2015, a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, la 5 luni închisoare, iar conform art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită i-a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 an. Astfel, se constată faptul, că până la adoptarea sentinței în prezenta cauză, inculpatul a fost condamnat și prin sentința Judecătoria Ciocana mun. Chișinău din 28 octombrie 2015.

Norma alin. (4) art. 84 Cod penal stipulează, că conform prevederilor alin. (1)–(3) se stabilește pedeapsa și în cazul în care, după pronunțarea sentinței, se constată că persoana condamnată este vinovată și de comiterea unei alte infracțiuni săvârșite înainte de pronunțarea sentinței în prima cauză. În acest caz, în termenul pedepsei se include durata pedepsei executate, complet sau parțial, în baza primei sentințe.

Prin urmare, Colegiul penal remarcă, că instanțele de judecată corect la stabilirea pedepsei inculpatului, în prezenta cauză, au aplicat prevederile art. 84 alin. (4) Cod penal, stabilindu-i pentru cumul de infracțiuni pedeapsă definitivă cu închisoare pe un termen de 3 ani și 8 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, fără amendă.

Aplicându-se pedeapsa în urma judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, instanța, de asemenea trebuie să ia în considerare și cerințele alin. (2) art. 75 Cod penal, conform cărora o pedeapsă mai aspră, din numărul celor prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește doar dacă o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Opozant alegațiilor recurențelor despre posibilitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului și anume suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru o perioadă de probațiune, Colegiul penal relevă, că conform alin. (1) al normei menționate, *dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai decît în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.*

Deci, o condiție prevăzută expres în alin. (1) art. 90 Cod penal constituie concluzia instanței că nu este rațional ca făptuitorul să execute pedeapsa stabilită. Astfel, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea efectivă a acesteia. În formarea convingerii, instanța de judecată ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, inclusiv are în vedere întreaga conduită a condamnatului înainte de săvârșirea faptei, după săvârșirea faptei, în timpul judecării, precum și alte aspecte ce privesc personalitatea

infractorului, bazându-se pe materialele cauzei administrate în cadrul cercetării judecătorești.

În contextul dat, instanța de recurs, totuși precizează, că prin îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege pentru aplicarea prevederilor alin. (1) art. 90 Cod penal, nu se creează un drept pentru condamnat, ci doar o vocație a acestuia la această măsură de individualizare judiciară a pedepsei.

Ținând cont însă, de prevederile legale enunțate mai sus, Colegiul penal consideră întemeiate considerentele instanțelor de judecată că în prezenta cauză, nu s-au constatat careva circumstanțe excepționale (*acest subiect fiind just apreciat și motivat de către instanța de apel, menționat și la pct. 5 al prezentei decizii*), ce ar justifica suspendarea condiționată a pedepsei cu închisoare în privința inculpatului, deoarece personalitatea inculpatului nu prezintă garanțiile unei conduite, ce ar permite instanței de judecată de a da dovadă de clemență. Mai ales, că în cauza supusă judecării, inculpatul cu 3 zile înainte de pronunțarea sentinței Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 28 octombrie 2015 recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, a comis infracțiunea de Jaf – prevăzută la art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, pentru care a și fost condamnat prin sentința Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 21 iulie 2016. Tot, din materialele cauzei se atestă, că anterior inculpatul a mai săvârșit infracțiuni și anume prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, fiind condamnat la amendă în mărime de 6.000 lei. Astfel, se atestă faptul că comiterea infracțiunilor, pentru inculpatul Zama M., a devenit o deprindere și o modalitate de conviețuire în societate, iar aplicarea pedepselor neprivative de libertate nu-și produc efectul, pentru ca inculpatul să-și facă concluziile necesare de a nu comite în continuare abateri de la prevederile legii penale.

Referitor la alegațiile recurenților privind prezența cumulului de circumstanțe atenuante și prezența circumstanțelor excepționale, ce în opinia acestora nu au fost luate în considerare de către instanța de apel, Colegiul menționează, că în prezenta speță, circumstanțe atenuante nu sunt suficiente pentru ca inculpatul să beneficieze de aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, iar circumstanțe excepționale prevăzute de art. 79 Cod penal lipsesc, respectiv instanța de apel motivând just acest fapt, ținând cont și de personalitatea inculpatului, de revendicarea eliberată pe numele acestuia (f.d. 32) din care rezultă o frecvență a comiterii infracțiunilor. În ce privește, invocarea prezenței circumstanței atenuante – recunoașterea vinei în comiterea infracțiunii, căința sinceră, la caz, ca urmare a aplicării procedurii prevăzute de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, aceasta nu poate fi valorificată ca o circumstanță atenuantă, deoarece ar însemna că aceleași situații de drept să i se acorde o dublă valență juridică, fapt menționat și în pct. 35 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr. 13 din 16.12.2013, *Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ CPP de către instanțele judecătorești.*

În atare împrejurări Colegiului penal consideră, că instanțele de judecată au aplicat inculpatului o pedeapsă echitabilă și conformă prevederilor legale, luând în considerație toate criteriile generale de individualizare a pedepsei, iar modalitatea de executare a acesteia stabilită în sarcina inculpatului, a fost individualizată corect și în

așa fel, încât acesta să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Astfel, Colegiul statuează, că pedeapsa individualizată de instanța de apel, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut la art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Sumând cele expuse, instanța de recurs consideră, că n-a fost constatată prezența în speța examinată a careva erori de drept, ce ar servi drept temei de implicare în sensul casării deciziei contestate în partea stabilirii pedepsei.

În temeiul celor menționate mai sus, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocații Stratan C. și Dulghieru D. în numele inculpatului, ca fiind vădit neîntemeiate.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocații Stratan Corina și Dulghieru Diana în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2016, în cauza penală privindu-l pe **Zama Marin Valeriu**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 23 decembrie 2016.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie